

Sluttrapport for forprosjekt «Vefsna regionalpark»

30. NOVEMBER 2014

Innhold:

1. Definerings av parkområdet
2. Bakgrunn for prosjektet
3. Lokale verdier innen natur og kultur
4. Hovedmål, delmål og måloppnåelse i prosjektet
5. Resultater
6. Aktuelle planer
7. Prosjektorganisering
8. Budsjet og regnskap
9. Avslutning

1. Definerings av parkområde

Det første møtet vedrørende mulig regionalparkprosjekt ble avholdt i januar 2012 for de tre kommunene som Vefsnavassdraget renner gjennom og eventuelle samarbeidspartnere. Allerede på dette møtet drøftet man aktuell avgrensning av parkområdet. Det vernede vassdraget Vefsna er en rød tråd gjennom området og var utgangspunktet for at regionalparkideen ble lansert. Et alternativ var å avgrense parkområde til et belte langs elva. Et annet var å inkludere det totale arealet i de tre kommunene. Siste alternativ ble signalisert som det foretrukne alternativet. Da kunne man stå friere i utviklingsarbeidet. Det ville blitt vanskelige valg dersom noen ideer eller entreprenører av geografiske årsaker ikke kunne få være med i utviklingsprosessen.

Fram til Hattfjelldal og Grane ble egne kommuner i hhv. 1862 og 1927 var de en del av herredet og fjerdingen Vefsna. Kommunene har fortsatt tette bånd, og Mosjøen i Vefsn kommune er et naturlig regionsenter. Så langt har den valgte avgrensingen av regionalparkområdet vært tilfredsstillende. Eventuell ny kommunestruktur vil nok bidra til endringer i fremtiden.

2. Bakgrunn for prosjektet

Parkprosjektet ble tatt opp gjennom Nordland Fylkeskommunes prosjekt med Regional plan for Vefsnavassdraget som startet opp i 2011. Prosjektleder i forprosjektet Vefsna regionalpark jobbet da med regional plan for Vefsnavassdraget. Den regionale planen er nå ferdigstilt og ligger til politisk godkjenning i skrivende stund.

Med de store vernede arealene i de tre kommunene, vassdragsvern og Vefsnavassdraget som er rotenonbehandlet er det et ønske om å skape en positiv utvikling på basis av disse naturkvalitetene. Utvikling av lokalsamfunn, økt verdiskaping, økt lokal forståelse og verdsetting av kvalitetene som ligger til grunn for vernestatusen har vært et av målene i forprosjekt og for etablering av en park.

Park er et bra verktøy i den situasjonen området er i nå. Vi trenger et kommuneovergripende samarbeid for å jobbe med felles utfordringer og muligheter, i skjæringspunktet mellom forvaltning

og utvikling av våre vernede områder og vassdrag. En offensiv satsing og økt samhandling er allerede i ferd med å gi resultater.

På forhånd ble det signalisert fra småskalaaktører i reiseliv og utmarksbasert reiseliv at man var interessert i å bli mer synlig sammen med andre og i et større geografisk område enn bygda og egen kommune. Det var også behov for en ekstra synliggjøring av innlands og fjellkultur fordi Nordland markedsføres som verdens vakreste kyst, noe som er lite relevant for innlandskommunene Grane og Hattfjelldal.

Det faglige grunnlaget for forprosjekt Vefsna regionalpark har vært ulike kartlegginger som er gjort i mange prosjekt og verneprosesser de senere år og en SWOT-analyse som ble gjort i et reismålsutviklingsprosjekt. All denne kunnskapen har vært til stor nytte i prosjektet og blir tatt med videre i hovedprosjekt. Det langsiktige perspektivet på ti år i parksamarbeid er noe av det som har blitt møtt positivt i prosjektet.

Etter to år i forprosjekt er vi klar for å gå løs på neste etappe med hovedprosjekt og etablering av park.

3. Lokale verdier innen natur og kultur.

Nasjonalparkene Børgefjell og Lomsdal-Visten samt det vernede vassdraget Vefsna utgjør mye av det naturmessige grunnlaget i prosjektet. Regionen er et nesten sammenhengende naturvernområde – et grønt belte på tvers av Norge, midt i Norge.

Nasjonalparkforvaltere er nå på plass for begge nasjonalparkene i området. Nasjonalparkforvaltning for Børgefjell ble lagt til Røyrvik kommune og ikke til Grane som vi hadde jobbet for. Det jobbes nå med å etablere et forvaltningsknutepunkt på Trofors jernbanestasjon, sentralt i kommunesentret i Grane. Dette er togreisendes første møte med Grane kommune. Dette er også nærmeste stasjon for reisende fra Hattfjelldal. Dette blir et kontorfellesskap for forvaltning, oppsyn og prosjektleder for fylkesdelplan. Vi håper å utvikle flere arbeidsplasser på litt lengre sikt. Det skal også tilrettelegges for presentasjon av området gjennom bilder, kart m.m. i en liten utstilling i venterommet på stasjonen.

Arbeidet med utvikling av Vefsnavassdraget frem mot friskmelding i 2017/18 er nå organisert som et eget utviklingsprosjekt. Det er tett samarbeid med regionalparkprosjektet der vi fordeler arbeidsoppgaver mellom oss. www.Vefsna.com er bl.a. et produkt som utvikles og brukes av begge prosjekt.

Naturgrunnlaget med de store naturområdene og vassdragene er en ressurs som vi ønsker å ta vare på og videreutvikle i forhold til status ved prosjektstart. Grad av tilrettelegging rundt verneområdene og i kommunene er noe vi har jobbet mye med i prosjektperioden. Hattfjelldal er medlem av Polarsirkelen friluftsråd og Grane og Vefsn er med i det nyetablerte Helgeland Friluftsråd. Vi har godt samarbeid med begge om tilretteleggingsprosjekter i kommunene. Dette vil bli gjenstand for arbeid i lang tid fremover. Det blir planlagt, søkt finansiering og gjennomført noen tiltak hvert år. Nå jobbes det med å samle og produsere informasjon om området samt å bygge opp opplevelsestilbud.

Innen kultur og historie er samarbeidet med Helgeland Museum meget viktig. Dette samarbeidet videreføres inn i hovedprosjektet. Helgeland Museum er en viktig kunnskapsinstitusjon men gjennom samhandling har vi sammen kommet i gang med nye opplegg rettet mot skole og allmenhet.

Bosetningshistorie, den sørsamiske kulturen og bosetninga, nybyggerhistorien i distriktet, krigshistorien, skogbrukshistorien med «Engelskbruksiden» og de engelske «Lakselordene er særtrekk som vi ønsker å bygge videre på. Gjennom regionalparkprosjektet har vi fått økt samhandling mellom ulike interessenter i løpet av forprosjektet.

4. Hovedmål, delmål og måloppnåelse i prosjektet

I forprosjektbeskrivelsen er det beskrevet hovedmål og delmål. Måloppnåelse vil bli kommentert i forhold til det enkelte mål. En del av målene er langsiktige og ikke kvantifisert. Noen av målene er litt vanskelig å måle helt konkret. Vi er godt i gang med utviklingsarbeidet og har grepet tak i våre utfordringer på en koordinert måte. Det vil mest sannsynlig ta fem til ti år før vi virkelig kan se endringer i antall entreprenører, grad av tilrettelegging, økt oppmerksomhet osv.

Måloppnåelse på delmålene kommenterer på en overordnet måte i dette kapitlet. Vi mener at alle delmål i prosjektet er oppnådd. I kapittel **5.Resultat** blir det gjort nærmere rede for gjennomførte tiltak.

Hovedmål:

- Etablere et samarbeid som styrker regionens identitet og fellesskap både innad og utad gjennom en parkplan.

Resultat hovedmål:

Etter to år med forprosjektet er vi klar for å gå over i hovedprosjekt. Utkast til parkplan er utarbeidet, bl.a. på grunnlag av arbeidet i en todagers workshop i juni 2013 der 35 til 40 personer var samlet for å jobbe prosessrettet med innhold og organisering av en Vefsna regionalpark. Det har vært gjennomført flere infomøter med politikere underveis i prosessen.

De to årene har blitt brukt til å informere, etablere samarbeids arenaer, jobbe med innhold og organisering. I et felles formannskapsmøte den 11.09.14 signaliserte politikerne at det var ønskelig å få lagt frem sak om etablering av park før høstens kommunevalg. I dette møtet ble utkast til parkplan presentert. Vi fikk også en orientering fra Valdres Natur- og kulturpark ved Eivind Brenna. Det var meget positiv stemning og ønske om økt samhandling på utviklingsarbeid på møtet.

Før man søkte om midler til hovedprosjekt i mars 2014 ble det gjort en presentasjon i politiske organ i alle tre kommuner for å få gjort vedtak om videreføring fra forprosjekt til hovedprosjekt. Det ble gjort vedtak om videreføring i samtlige kommuner. Hovedmålet ansees derfor som oppfylt gjennom at det er bevilget midler til hovedprosjekt i februar 2014 og at politikerne uttrykte positiv holdning til etablering av park i felles formannskapsmøte i september 2014. I tillegg til de politiske prosessene er det gjennomført mange møter og samhandlingsaktiviteter administrativt og i forhold til næringsliv og frivillighet(lag og foreninger).

I hovedprosjektet skal det jobbes for å få frem endelig forslag til parkplan og samarbeidsavtaler som kan behandles politisk før sommeren 2015

Delmål: Gjenreise og utvikle Vefsnavassdraget som laksedestinasjon, ved å etablere en arena for naturbasert reiseliv.

Resultat: Det er etablert arena for naturbasert reiseliv gjennom faste møteplasser og avholdte seminarer for aktører, tilretteleggere og forvaltere. Det er nå etablert et eget prosjekt for utvikling av vassdraget med tanke på forvaltning av fiskeressursen og utvikling av kommersielle produkter rundt fiske. Dette prosjektet er tett knyttet sammen med regionalparkprosjektet. Prosjektleder i regionalparkprosjektet er valgt som styreleder i «fiskeprosjektet». Det er også etablert en egen nettside www.Vefsna.com som skal utvikles videre av begge prosjektene.

Delmål: Utvikle mulighetene natur- og landskapsressursene, spesielt innlandsfisket, byr på både med tanke på bolyst, helse, trivsel og turisme.

Resultat:

Her har prosjektet ført og fremst tatt initiativ til samarbeid med de ulike aktørene som har ansvar for å utvikle mulighetene, samt næringa. Her er vi godt i gang med tilrettelegging, synliggjøring, kunnskapsutvikling og turismeutvikling. m.m. Vi har fått gjort mye, men det gjenstår også mye arbeid.

Delmål: Øke stoltheten over lokale kulturressurser ved økt kunnskap og bruk. Formidle, ivareta og videreutvikle gjennom arrangementer for skole og allmennheten.

Resultat:

På dette punktet har vi gjort mange tiltak som har bidratt til å øke stoltheten og bygge opp kunnskap både i skolen, mot turistnæring og kommunene som vertskap. Det er gjennomført kunnskapstiltak både innen natur og kultur/historie. Dette vil vi videreføre i hovedprosjektet.

Kulturminner etter tømmerfløtinga i Vefsnavassdraget: Det er satt i gang et delprosjekt med registrering av kulturminner etter tømmerfløtinga i Vefsnavassdraget. Her har prosjektleder i forprosjektet Vefsna regionalpark ansvar for å administrere prosjektet, søke midler og rapportere. Arbeidet med registreringen er drevet av tre personer fra Vefsn, Grane og Hattfjelldal. Dette samarbeidet har kommet i gang på grunn av interesse for kulturminner i skogbruket og at regionalparken har et kommuneovergripende ansvar. Målet er å tilrettelegge noen av kulturminnene, gjøre registreringen tilgjengelig gjennom bruk av offentlige databaser og elektronisk fremstilling og tilrettelegge for kulturarrangement.

-Elvebåten i Vefsnavassdraget. Dette er etablert som et delprosjekt for å kunne ta vare på og bygge videre på kunnskap om den unike elvebåten som ble produsert og brukt i Vefsnavassdraget. Dette er

et direkte resultat av parkprosjektet der man har identifisert unike lokale verdier. På åpen kulturkveld om elvebåten i januar 2014 møtte det opp ca. femti personer. 15 av disse deltok på kurs i restaurering av gamle elvebåter og en del skal også delta på kurs i bygging av nye båter i 2015.

Delmål: Økt fokus og satsing på lokale mattradisjoner og – råvarer.

Resultat:

Vi har jobbet en del med å bevisstgjøre oss vedrørende bruk av lokale mat og råvarer gjennom å arrangere kurs og å ta i bruk lokal mat under møter, arrangement o.l. Aktørene er meget bevisste men kan ha kompetanse og utviklingsbehov.

Delmål: Utvikle bærekraftig reiseliv som er autentisk og med lokal tilhørighet.

Resultat:

Det er etablert et bedriftsnettverk mellom syv bedrifter i de tre kommunene i 2014. Dette bedriftsnettverket har kommet opp som et resultat av at vi samarbeider om næringsutvikling i reiseliv i de tre kommunene. Det er søkt om egen finansiering gjennom Innovasjon Norges ordning innen bedriftsnettverk. Bedriftsnettverkets mål er utvikling av nye opplevelsesprodukter og styrke samarbeid mellom bedriftene for å oppnå vekst og økt synlighet. Alle disse bedriftene er opptatt av å utvikle produkter basert på våre unike fortrinn i natur og kultur.

Det samarbeides også godt i forhold til nyetablerere innen reiseliv og bistå i etableringsprosessen. Det jobbes mye for å stimulere til etablering av nye virksomheter og nye opplevelsesprodukter gjennom seminar og kurs.

5. Resultat

Vi forventet gjennom prosjektet å få på plass et forpliktende regionalt samarbeid i disse tre kommunene. Dette er også beskrevet noe i punkt 4. Vi har brukt mye tid på å øke forståelsen for hva park er og kan bli og at det er en plattform for samhandling og samarbeid. Innholdet skal defineres av oss, men innenfor rammen til Norske parker og den Europeiske landskapskonvensjonen. Vi har hatt mange møter og en stor workshop for å få frem et ønsket faglig innhold i parken og hva man skal jobbe med.

Dette vært en prosess fra at park var et ukjent begrep til at park nå virker forstått og godt mottatt hos politikerne, administrasjon, bedrifter og lag/foreninger. Konkretisering av innhold og organisering har hele tiden vært etterspurt, både politisk og administrativt. Vi har nå kommet godt på veg men det må jobbes videre med parkplan, samarbeidsavtaler og økonomi i hovedprosjektet. Vi har som mål å vedta parketablering før neste kommunevalg.

I prosjektbeskrivelsen ble det formulert mål

Forventede målbare resultater:

- Avholdt minst to samhandlingsmøter pr år for de som jobber med forvaltning av nasjonalparkene og Vefсна, de som jobber med næringsutvikling og andre relevant aktører.

Vi har gjennomført mange samhandlingsmøter i løpet av disse to prosjektårene for å få satt i gang

viktige prosesser, samarbeid mer generelt og gjennomført konkret samarbeid om tilrettelegging(turstier, skilting m.m). Her er det snakk om noen faste arenaer og noen ad-hoc møter. Spesielt nasjonalparkforvalterne, friluftsrådene og de som jobber spesifikt med utvikling av Vefsnavassdraget og friluftsliv er viktig i denne sammenheng. Vi har tatt initiativ til disse kommune- og sektorovergrepene. Det er selvfølgelig lettest å motivere for møter og samarbeid når man har konkrete saker å samarbeide.

På dette punktet har vi gjennomført langt flere møter og aktiviteter enn planlagt og konkrete tilretteleggings og kunnskapsaktiviteter. Klimaet for samarbeid er godt.

Det er et godt samarbeid mot nasjonalparkforvaltere, friluftsråd, Helgeland Museum, kommunene m.fl. om å utvikle kunnskap om natur og kulturverdiene i området og tilrettelegging rundt naturressurser som vi ønsker å benytte i besøkssammenheng. Felles møter, felles tilretteleggingsprosjektet osv. er gjennomført. Det er også etablert arena for reiselivsbedriftene og «de offentlige» gjennom seminar og samhandlingsmøter flere ganger pr. år.

- Pedagogiske opplegg for bruk i grunnskolene i Vefsn, Grane og Hattfjelldal og videregående skole er utviklet og etablert:

Gjennom Helgeland Museum og nasjonalparkforvaltningen er det gjennomført mange opplegg for barne- og ungdomskolen i Vefsn, Grane og Hattfjelldal rundt natur, lokalhistorie med vekt på unike historier fra lokalsamfunnet. Elvebåten, krigshistorie, skogshistorien(tømmerfløting)natur og naturressurser/kvaliteter er gjennomgangstema. Oppleggene er tenkt gjentatt med jevne mellomrom

Samhandling mellom de ulike ressurspersonene og institusjonene er viktig å videreføre med faste samhandlingsarenaer der samarbeidet kan utvikle seg. Disse oppleggene vil bli videreført inn i hovedprosjekt. Fokus på lokal unike forhold i natur og kultur skal være en rød tråd både mot skoler og allmenheten.

Av konkrete tiltak vi har gjennomført er bl.a:

-Helgeland Museum avdeling Grane har krigshistorie, gårdshistorie og Nasjonalpak(Lomsdal-Visten) som tema når Skoleklasser fra Grane og Vefsn besøker Stavassgården i Grane (www.stavassdalen.no)

-Det er også gjennomført et opplegg i to klasser i Grane med kunnskap om den unike elvebåten. Dette vil også bli fulgt opp i hovedprosjektet.

-Helgeland Museum Grane og Hattfjelldal hadde en fellestur for skole i Hattfjelldal med vekt på natur og kulturhistorie.

-Mariann Sæther holdt foredrag i de tre ungdomsskolene i Vefsn, Grane og Hattfjelldal om Vefsnavassdraget som kajakkedorado. Mariann Sæther som har padlet på landslaget til Norge i elvekajakk i mange år og har padlet i vårt område i mange år. Her har vi knyttet en kontakt som vi kan spille videre på i fremtiden.

-Det er gjennomført møter med skoler og rektorer for å drøfte hva som kan prioriteres i av opplegg inn i skolen. Dette må det jobbes videre med i hovedprosjekt.

-Mosjøen videregående skole, studiested landbruk er det jevnlig aktiviteter sammen med. Her er lærerne veldig positive til å trekke inn andre ressurspersoner når det passer med deres faglige opplegg. Positive holdninger er en forutsetning for samarbeidet. Når viljen er til stede finner vi stadig tema der museet, regionalparkprosjektet og naturforvalterne samhandler om opplegg mot skolen.

- Antall matprodusenter og serveringsbedrifter som serverer lokal mat har økt. Antall matprodusenter og bedrifter som serverer lokal mat har økt noe, det er to nye serveringsbedrifter og en ny produsent som har kommet på banen i løpet av prosjektperioden. Fokus på lokal mat er betydelig og det er viktig å bestemme seg for dette matfokuset.

Prosjektet inviterte til en matworkshop 13.02.13 for å motivere til å lage en spennende VM -lunch under Vm i fluefiske i august 2013. Matprodusentene ønsker å utvikle seg og samarbeidet mellom produsentene gjennom kurs og workshops så vi mener dette er en viktig aktivitet for å få flere produsenter og utvikle de eksisterende.

- Økt synlighet av de eksisterende småskala-produsentene lokalt og regionalt. Som på forrige punkt er synlighet av småskalaprodusenter noe vi jobber kontinuerlig med. Det er etablert et eget bedriftsnettverk for reiseliv/småskalaprodusenter. Alle bedriftene i nettverket produserer eller serverer mat med lokale råvarer.

Det er gjennomført en matworkshop i regi av prosjektet i februar 2013 dert man jobbet med å utvikle en lunchmeny for VM i fluefiske i 2013. På Vm i fluefiske ble det daglig servert lunch på bygdetunet i Grane og en av dagene hadde Fjellfolket(lokale matprodusenter) ansvar for å lage en lunch til deltagere og funksjonærer(ca. 350 personer). Dette var første gang et slikt opplegg med lunch hadde vært gjennomført i tilknytning til VM i fluefiske.

Mat i tillegg vært tema på seminar under matfestival i september 2013 og 2014 i regi av Helgeland Event. I 2013 innledet vi et samarbeid og sammen planla og gjennomførte vi matseminar i september 2014 med Helgeland Event som prosjekteier og Vefsna regionalpark og Mosjøen videregående skole(landbruk) som samarbeidspartnere. Matfestivalen for øvrig er gjennomført i regi av Helgeland Event, sponsorer og bedrifter.

Vi har også satset på bruk av lokal mat på møter, seminar og som gaver. Dette er med å øke bevisstheten rundt lokal råvarer som et gjennomgangstema.

- En felles arena for reiseliv i området er etablert, med minst to treffpunkter pr. år:

Reiseliv/utmarksbasert reiseliv møtes flere ganger i året gjennom seminar, møter og kurs som Prosjekt Vefsna regionalpark tar initiativ til. Dette er åpne møter og seminar som alle interesserte kan delta på. I tillegg inviterer vi målgruppa småskala/utmarksbasert reiseliv spesielt til disse aktivitetene.

-Både i 2013 og 2014 har prosjektet arrangert seminar under Fiplingdalsmarten med fokus på utvikling på basis av natur og kultur-. I 2013 var tema Nå er «Vm i fluefiske over-Hva nå?», i 2014 var tema « fra råvare til produkt». Alle foredrag fra disse seminarne ligger på www.vefsna.com.

Av andre aktiviteter for reiseliv og lokale bedrifter har vi gjennomført vertskapskurs og lokalkunnskapskvelder i alle tre kommunene. Det har vært gjennomført lokalvertskapskurs i regi av prosjektet med en vertskapsdel, en lokalkunnskapsdel og en «bli kjent» tur i en av kommunene(Grane). På vertskapskurset søkte vi ekstern finansiering gjennom Innovasjon Norge. Lokalkunnskapskveldene ble gjennomført i regi av forprosjektet. Diverse samarbeidspartnere som hadde foredrag på disse kunnskapskveldene. Det ble gjennomført til sammen seks kunnskapskvelder i mars 2014, to i hver kommune, med fokus på natur en kveld og kultur/historie en kveld. Innsatsen fra de ulike samarbeidspartnerne er synliggjort gjennom timelister.

Det er jobbet mye med vertskapsforståelse på Mosjøen videregående skole(avdeling landbruk) i oktober og november 2014. Der er gjennomført tre ulike opplegg med lærerkollegiet og elevene. Dette er knyttet opp mot elevenes vertskapsrolle på julemesse, som elevbedrifter, opplegg for barnehager og åpen landbruksskole. Elevene skal øke sin forståelse av vertskapets betydning.

Vertskapsfokus skal vi fortsette å jobbe med i hovedprosjekt.

Lokalkunnskap er det også jobbet mye med som nevnt tidligere med seks kunnskapskvelder. Det har også vært gjennomført kulturkvelder og turer med natur og historie som innhold. Ikke alt gjennomføres av Vefsna regionalpark, men er et resultat av den gode dialogen og ideutviklingen som er etablert mellom samarbeidspartnere.

- **Økt antall oppslag i nasjonale og lokale media:** Vi har fått flere oppslag i nasjonal og internasjonal presse, spesielt under VM i fluefiske 2013. Vi har vært aktive på å skrive tekster og bidra når det kommer henvendelser.

- **www.vefsna.com er aktiv som regionens felles nettportal:** www.Vefsna.com er etablert som felles nettside og det jobbes nå for å fylle den med innhold. Siden oppdateres av to personer. Det er kjøpt inn en del bilder i prosjektet slik at vi kan presentere området på en god måte. Det jobbes også med å få etablert aktiviteter som vi ikke har pr. i dag. Det samarbeidet om å få flere bookbare aktiviteter er et direkte resultat av prosjektet. Sesongen 2015 blir en prøvesesong.

Økonomisk verdiskaping:

Etablerte næringsaktører styrker sin drift og det legges grunnlag for flere nyetableringer i regionen:

Bedriftsnettverket er en viktig arena for å utvikle eksisterende bedrifter. I tillegg samarbeider vi om veiledning av folk som ønsker å etablere tilbud innen reiseliv. Her er det god dialog og samarbeid mellom kommunene.

Miljømessig verdiskaping:

Forvaltningsressursene kan nyttes bedre gjennom en samordnet kunnskapsbasert skjøtsel:

Det er en prosess som er startet men som kommer til å utvikle seg videre. Forvaltning av nasjonalparkene som nå er lagt til lokale styrer med forvaltere som sitter lokalt. Ordningen begynner å bli innarbeidet men er fortsatt i tidlig fase. Vi merker stor forskjell på at forvalterne er en del av

lokalmiljøet med lokal plassering. Det blir mye lettere å få etablert samhandling, gjennomføre opplegg mot skoler og allmenhet når forvalterne jobber lokalt.

Det er etablert et eget prosjekt som jobber spesifikt med innlandsfiske. Det er mange små og store spørsmål dette prosjektet jobber med som finansiering av restaurering av laksetrapp(12 stykker), utarbeidelse av driftsplan for vassdraget, samarbeid med entreprenører og stimulering til nyetableringer. Her samarbeides det meget godt mellom prosjektene slik at vi er samkjørt og samsnakket på oppfølging av infrastruktur og bedriftsutvikling.

Det er også et meget godt samarbeid mot nasjonalparkforvaltningen, friluftsråd og kommunene på dette med tilrettelegging slik at man jobber samlet om å øke graden av tilrettelegging og tilbud. Dette gjelder turstier, skilt, info på nett osv. Finansiering av infrastrukturen omsøkes fra andre kilder men samhandling, møter og utveksling av info gjøres delvis i regionalparkprosjektet og delvis hos samarbeidspartnerne. Det er derfor i ferd med å etableres en del tilrettelagt stier, rasteplasser, osv i området.

Den kontakten som er utviklet i forprosjektet vil bli fulgt opp videre i hovedprosjekt og parketablering

Kulturmessig verdiskaping:

Økt lokal stolthet, identitet og kunnskap blant elever og innbyggere i regionen:

Det er ikke gjort forsøk på å måle om lokal stolthet og identitet er styrket i løpet av prosjektperioden. Det vi registrerer er stor interesse for arrangement med lokal kulturhistorie og naturkunnskap slik at det alltid møter mye folk på disse arrangementene. De tiltak vi har gjennomført om den lokale elvebåten har vekket veldig stor interesse. Arrangement ute i terrenget med tur og historiefortelling er også veldig attraktivt. Dette inspirerer til å lage flere opplegg og tilrettelegge noen aktuelle objekter som skoler og allmenhet kan oppsøke på arrangement eller på egenhånd. Det er planen på anlegg etter tømmerfløtinga i Vefsnvassdraget.

Sosial verdiskaping:

Mange arrangement og tiltak bidrar til økt samhold og gode relasjoner og økt bolyst:

Å presentere kunnskap gjennom kveldsarrangement, turer med foredrag om natur eller historie og opplegg for skoler er veldig populært. Dette bidrar også til at folk blir kjent med områdets unike natur og kulturkvaliteter og at dermed bidrar til økt trivsel. Å møtes på fine arrangement er også hyggelig og sosialt i seg selv.

Å bo på et sted, i et område der det skjer mye og hvor man er stolt av hva som finnes i området er viktig for bolysten.

6. Prosjektorganisering

Prosjektstyring:

Kommunene Vefsn, Grane og Hattfjelldal er prosjekteier av forprosjektet.

Styringsgruppa har bestått av ordførerne i de tre kommunene, og rådmennene har hatt møterett. Det er avholdt fire møter i styringsgruppa i 2013 og tre i 2014.

Det har også vært avholdt møter med administrasjon og med andre samarbeidspartnere knyttet opp mot aktuelle saker. Det har ikke blitt etablert en permanent arbeidsgruppe. Det er jobbet i mindre grupper med samarbeid om ulike tema gjennom prosjektperioden.

Grane næringsutvikling har hatt prosjektleder og en prosjektmedarbeider. Mosjøen og omegn næringselskap har bidratt med arbeid i 2014 på utvikling av nettside og bidratt med foredrag på møter og seminar i tillegg. Vår opprinnelige plan om å fordele prosjektmedarbeider i de tre kommunene har vi ikke fått til som planlagt. Vi har derfor justert opplegget noe i forhold til opprinnelig plan.

Samarbeidspartnere:

Følgende aktører har vært med i forprosjektet:

- Helgeland Museum har vært en viktig samarbeidspartner og har bidratt mye i gjennomføring av pedagogiske opplegg for skole og allmenhet. Helgeland er også en viktig faglig instans i oppbygging av området.
- Statskog, regionens største grunneier og er en viktig partner uansett. Statskog har bidratt med finansiering og har deltatt på møter og seminar
- Helgeland Reiseliv(HR) er også en viktig samarbeidspartner på reiseliv og blitt invitert på alle våre seminar og opplegg. Vi har også deltatt på koordineringsmøter og seminar som Helgeland Reiseliv har arrangert og har god kontakt med prosjektledere i HR. Dette samarbeidet er meget viktig fordi dette er hele regionens reiselivsselskap som driver med info, messer, og salg av området.
- Nordland fylkeskommune er en finansiell partner men er også en viktig samarbeidspartner som regional utviklingsaktør både på reiseliv, regionale planer og næringsutvikling. Fylkeskommunen har en person som skal følge opp arbeidet med regionalpark.
- Fylkesmannen i Nordland er en finansiell partner men det er også mye faglig kontakt rettet mot Fylkesmannens landbruksavdeling, regional utvikling på grønt reiseliv, mat og landskap.
- Faglige instanser, som. Bioforsk Tjøtta, Helgeland Landbruksrådgivning, Mosjøen Studiesenter, m.fl. er vi i ferd med å gjøre samarbeidsopplegg sammen med, men dette vil først til gjennomføring i hovedprosjektet. Det er god dialog og utveksling av informasjon om parkens opplegg, møter og seminar allerede.
- Vi har også god dialog med parkprosjekt i Hemnes med Okstindan og Syv søstre i Alstahaug.
- Lokale bedrifter, gårder og deres organisasjoner/sammenslutninger har vært aktive på møter og seminar. Syv av bedriftene deltar i bedriftsnettverk. Mange andre bedrifter har deltatt på seminar og kurs i regi av forprosjektet.
- Lokale grendelag/bygdslag, andre lag, foreninger og sammenslutninger, f.eks. Oladalens venner, Stavassdalens venner, Fiplingdal grunneierlag, Mosåsens venner Grane ungdomslag, Susendal bygdslag, Varntresk grendelag, Herringen bygdehus, Elsfjord bygdslag, m.fl. det er vært møter med en del av disse organisasjonene. Noen av organisasjonene har vært invitert på verksted som ble gjennomført i 2013 for å utvikle parkplanen. Det er også gjennomført separate møter med andre,

men vi har ikke rukket å ha møter med «alle. Når parken skal etableres satses det på å få samarbeidsavtaler/partnerskapsavtaler med de organisasjonene som ønsker å være med i samarbeidet.

- Det er gjennomført ulike opplegg for grunnskoler og videregående skole. Det er tatt kontakt med samtlige grunnskoler, men dette må utvikles videre i hovedprosjektet. Det er en innsalgjobb å gjøre mot skolene for å få frem hva vi ønsker å samarbeide om og bidra med. Skolene må selvfølgelig få dette til å passe inn i læreplanens mål.

Vi har fått spesielt godt samarbeid med Grane barne- og ungdomskole, Mosjøen videregående skole(landbruk) og det ble gjennomført en foredragsturne i de tre ungdomsskolene i området i oktober 2014. Det gjenstår å få systematisert opplegg men det er gjennomført gode opplegg som danner en mal for videre samarbeid. Tema her er kunnskap om lokal kultur, historie og natur

- Samiske aktører som samisk kultursenter (Sijti Jarng), Sameskolen for Midt-Norge (Gaske-Nørjjen Saemienskogle), sløyd-, nærings- og andre interesseforeninger har vi hatt møter med.

7. Aktuelt planarbeid i Vefsn, Grane og Hattfjelldal

Tanken om etablering av regionalpark var helt ny i plansammenheng i kommunene Vefsn, Grane og Hattfjelldal og på fylkesplan. Arbeidet ble startet opp i sammenheng med regional plan for Vefsnavassdraget.

Fylkesdelplan for Vefsnavassdraget er nå gjennomført og planen ligger til politisk behandling.

Vefsna kommune har en gjeldende kommuneplan som er planlagt revidert. Revisjonen er ikke gjennomført. Det jobbes mye med utvikling av Mosjøen sentrum.

Vefsn kommune har en egen næringsplan og har også en felles regional næringsplan sammen med Herøy, Alstahaug, Dønna og Leirfjord.

Grane kommune vedtok strategisk kommuneplan i 2010 og har en vedtatt arealdel med unntak av 100 metersbeltet langs Vefsna vassdraget. Her skal planene tilpasses fylkesdelplan for Vefsnavassdraget. Grane kommune har utarbeidet næringsplan i 2014.

Hattfjelldal kommune har en vedtatt kommuneplanens samfunnsdel, 2006-2018. Kommuneplanens arealdel er vedtatt med unntak av 100-metersbeltet langs Vefsna vassdraget som må tilpasses fylkesdelplan for Vefsnavassdraget. Kommunen har utarbeidet næringsplan i 2014.

I tillegg til arbeidet med Vefsnavassdraget er det også et eget prosjekt på fylkesdelplan for Lomsdal-Visten med egen prosjektleder. Dette prosjektet ferdigstilles i 2015.

Det er gjennomført kartlegging og verdsetting av friluftsområder i de tre kommunene. Disse planene er på det nærmeste ferdig og er et viktig grunnlag for videre tilretteleggingsarbeid.

8. Budsjett og regnskap

Da finansieringssøknader ble sendt inn ble finansieringsplanen revidert i henhold til de tilskudd som ble innvilget. Vi har fått gjort mye arbeid gjennom at samarbeidspartnere har stilt opp med timer på lokalkunnskapskvelder, på parkverksted og på opplegg i regi av Helgeland Museum. Dette samarbeidet er viktig for videre utvikling av parken der samhandlingsplattformen er noen av det viktigste vi kan få til administrativt. Det er også utført mye annet arbeid som det ikke er ført timer på. Dette er møter i styringsgruppa, kurs-park/studietur til Skottland der 14 personer lærte om regionalparker i Skottland og god forvaltning av lakseelva Tweed.

Budsjett og Regnskap

Budsjettposter	Budsjett	regnskap	egeninnsats	Sum	Sum pr post
Lønn	750000	730100			730100
Administrasjon	150000	164840			164840
Reiseutgifter	50000	48701			48701
Kurs	150000	177519			177519
Møter	330000	137367	280800		418167
Tiltak	660000	432857	167375		600232
Sum	2090000	1691384	448175		2139559

Finansieringsplan

Omsøkt finansiering		Revidert fin.	Faktisk fin.
KRD	1.000.000	765000	765000
Grane k.	120.000	120000	120000
Hattfjelldal k.	120.000	120000	120000
Vefsn k.	120.000	120000	120000
Indre Helgeland Regionråd	200.000	135000	135000
Helgeland Regionråd	100.000	67000	67000
Fylkesmannen i Nordland	200.000	150000	150000
Nordland Fylkeskommune	200.000	200000	200000
Næringslivet	30.000	9000	9000
Egeninnsats timer			331430
Helgeland Museum timer		100000	116025
Sum finansiering	2.090.000	2.090.000	2.133.455

9. Avslutning

Forprosjekt Vefsna regionalpark har vært et spennende prosjekt så langt. Det er meget positivt at vi kan videreføre arbeidet inn i et hovedprosjekt. Etablering av park er hovedmålet i hovedprosjektet som startes opp i januar 2015. Vi har fått gjort det meste av det vi planla og har kommet i gang med mange positive utviklingsprosesser som kan videreføres i hovedprosjekt gjennom samarbeid med aktørene som har deltatt i prosjektet.

Det har vært viktig å ha kommunens politiske ledelse i styringsgruppa selv om ordførerne er har svært mange oppgaver og dermed er travle personer. I ettertid er det en erkjennelse at prosjektet kunne ha vært bedre integrert i forhold til de kommunenes administrasjon. Dette må vi ta hensyn til i neste fase av prosjektet så man ikke er en konstruksjon helt på siden av alt annet. Det må være tydelig hvordan prosjektet skal forholde seg til kommunene slik at man får mest mulig ut av samarbeidet.

Det kommuneovergripende fokuset har vært veldig positivt med hensyn til å jobbe med faglig tema som går over kommunegrensene enten det er på reiseliv, tilrettelegging, kulturminner eller andre tema. Dette har bidratt til at flere delprosjekt har kommet i gang. Disse delprosjektene ville kanskje ikke ha kommet i gang uten prosjektet.

Prosjektet har deltatt på alle de fleste av aktivitetene som Norske Parker har arrangert med årsmøter, studieturer og seminar. Prosjektleder sitter også i styret for Norske parker. Deltagelse i disse aktivitetene har vært veldig viktig for motivasjon, kunnskapsoppbygging og fremdrift i prosjektet. Dette faglige fellesskapet har vært til stor hjelp og støtte og vi har kunnet få del i den store kunnskapsbasen som Norske parker representerer. Uten organisasjonen Norske parker hadde prosjektet vært vanskelig å gjennomføre.

Det vil bli lagt ut en justert versjon av denne prosjektrapporten på www.vefsna.com og www.granenu.no der det legges inn bilder av gjennomførte aktiviteter. For nærmere dokumentasjon av gjennomførte aktiviteter vil også dette legges på www.vefsna.com og www.granenu.no etter hvert. Disse nettsidene vil bli vår viktigste kommunikasjonskanal og vi kommer også til å legge ut dokumentasjon også på aktiviteter som er gjennomført før nettsidene ble etablert.

Trofors den 1.12.14

Ellen Schjøllberg

Prosjektleder forprosjekt Vefsna regionalpark